

Lovforslag nr. L 166. Fremsat den 30. januar 1986 af ministeren for kulturelle anliggender

Forslag

til

Lov om ændring af lov om biblioteksafgift

§ 1

I lov om biblioteksafgift, lov nr. 307 af 9. juni 1982 som ændret ved lov nr. 197 af 25. maj 1983, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, indsættes efter »Folkebibliotekernes Depotbibliotek«: »Folkebibliotekernes Indvandrerbibliotek, Statens Bibliotek og Trykkeri for Blinde«.

2. I § 1, stk. 3, indsættes efter »danske statsborgere«: »og dansksprogede sydslesvigere«.

3. § 3, stk. 1 affattes således:

»På finansloven opføres årligt et rådighedsbeløb til fordeling efter ansøgning til forfattere m.fl. som nævnt i § 1, der er repræsenteret i biblioteker, der er omfattet af loven, med bøger eller lydbånd med indspilninger af litterære værker, for hvilke de pågældende ikke modtager afgift efter § 2 eller de regler, der fastsættes i medfør heraf.«

4. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. På finansloven opføres årligt et rådighedsbeløb til fordeling efter ansøgning til komponister, forfattere, udøvende kunstnere og andre, der er repræsenteret med grammofonplader, lydbånd og andre lydbærende materialer i biblioteker, der er omfattet af loven.

Stk. 2. Fordelingen af beløbet sker efter regler fastsat af ministeren for kulturelle an-

liggender efter forhandling med undervisningsministeren. I disse regler kan det fastsættes, at beløbet fordeles af et udvalg, der nedsættes af ministeren for kulturelle anliggender, og at udvalget træffer den endelige administrative afgørelse.

§ 3 b. På finansloven opføres årligt et rådighedsbeløb til fordeling efter ansøgning til billedkunstnere, der er repræsenteret i biblioteker, der er omfattet af loven med diasserier, grafik, fotografier, plakater samt originalkunst, der ikke er fremstillet i flere eksemplarer.

Stk. 2. Fordelingen af beløbet sker efter regler fastsat af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med undervisningsministeren. I disse regler kan det fastsættes, at beløbet fordeles af et udvalg, der nedsættes af ministeren for kulturelle anliggender, og at udvalget træffer den endelige administrative afgørelse.«

5. § 4, stk. 1 affattes således:

»Reglerne i §§ 1-3 b gælder ikke for oversættere. Der opføres årligt på finansloven et rådighedsbeløb til fordeling efter ansøgning til oversættere, hvis værker er repræsenteret i biblioteker, som er omfattet af loven.«

6. § 9 ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1987.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

De gældende regler om biblioteksafgift til forfattere m.fl. findes i lov om biblioteksafgift (lov nr. 307 af 9. juni 1982 som ændret ved lov nr. 197 af 25. maj 1983), jfr. bekendtgørelse nr. 636 af 14. december 1983 om biblioteksafgift (bilag).

Forslag til lov om biblioteksafgift blev fremsat af den tidligere regering i Folketinget den 17. marts 1982 (Folketingstidende 1982, sp. 3771) og blev vedtaget ved 3. behandling den 9. juni 1982 (Folketingstidende 1982, sp. 8740). Den senere lovændring blev fremsat i Folketinget den 17. december 1982 (Folketingstidende 1982, sp. 3810) og blev vedtaget ved 3. behandling den 6. maj 1983 (Folketingstidende 1983, sp. 10443-10445).

I følge § 9 i lov om biblioteksafgift skal loven optages til revision senest i folketingsåret 1985-86.

Siden lovens ikrafttræden har biblioteksafgiften været genstand for behandling i Udvalget vedrørende revision af ophavsretslovgivningen (ophavsretsudvalget). Endvidere har 2 udvalg: Udvalget vedrørende registrering af grammofonplader/bånd i folkebibliotekerne og Udvalget vedrørende registrering af billedkunst i folkebibliotekerne undersøgt og stillet forslag til, hvorledes registrering og optælling af fonogrammer (grammofonplader/bånd) og billedkunst med henblik på en eventuel ydelse af biblioteksafgift kan praktiseres.

Da biblioteksafgiften i 1978 var genstand for indgående overvejelser i det af kulturministeren nedsatte bogudvalg, udarbejdede ophavsretsudvalget et notat om en ophavsretlig biblioteksafgift. Heri droftedes navnlig den dagældende afgiftsordnings forenelighed med de internationale ophavsretskonventioner og de konventionsmæssige forhold ved indførelsen af en ophavsretlig biblioteksafgift. Et flertal i udvalget udtalte sig positivt med hensyn til at indføre en sådan afgift, men stillede ikke forslag herom. I forbindelse med vedtagelsen af loven om biblioteksafgift i 1982 anmodede kulturministeren ophavsretsudvalget om at fremkomme med en betænkning om indførelse af en ophavsretlig biblioteksafgift. Herunder skulle udval-

get belyse konsekvenserne af en sådan ordning og udarbejde et forslag til de fornødne lovbestemmelser. Ministeren anførte dog overfor udvalget, at en nyordning ikke burde gøre det muligt for ophavsmændene eller deres organisationer at hindre udlån.

I 5. delbetænkning »Ophavsretligt biblioteksvederlag« (Betænkning nr. 1038, 1985) fra ophavsretsudvalget stiller et flertal i udvalget forslag om, at man ændrer den eksisterende biblioteksafgift til en ophavsretlig vederlagsordning. Dette vil bl.a. medføre, at alle typer ophavsmænd, alle materialer, værker og værksformer og alle biblioteker, der udlåner materiale offentligt, dvs. også forskningsbiblioteker og eventuelle privatre biblioteker med offentligt udlån samt eventuelt amtscentralerne for undervisningsmidler vil blive omfattet af biblioteksafgiften. Flertallet peger bl.a. på, at ophavsretligt biblioteksvederlag vil kunne bidrage til en afhjælpning af en række af de urimeligheder og skævheder, som præger den nugældende lovgivning, hvor nogle grupper af skabende og udøvende kunstnere slet ikke er berettiget til afgift, og andre kun er det formelt. Flertallet foreslår, at vederlaget etableres som en såkaldt aftalelicens, der bl.a. indebærer, at der indgås kollektive aftaler mellem bibliotekerne og en fællesorganisation for rettighedshaverne, der også har bindende virkning for de rettighedshavere, der står udenfor organisationen. Endvidere vil en ophavsretlig ordning gøre det muligt at lægge administrationen over til rettighedshaverne.

Et mindretal i ophavsretsudvalget er enig med flertallet i, at et ophavsretligt vederlag vil kunne bidrage til afhjælpning af en række principielle mangler ved den nuværende afgiftsordning, men kan ikke tilslutte sig et rent aftalelicenssystem, som giver rettighedshaverne mulighed for at nedlægge forbud mod, at deres værker udlånes gennem de offentlige biblioteker. Mindretallet peger på, at en eventuel ophavsretlig biblioteksafgift bør udformes som en aftalelicens kombineret med tvungen voldgift eller som en generel licensordning. Endelig anfører mindretallet, at de administrative, økono-

F.t.l. vedr. biblioteksafgift

miske og andre konsekvenser af flertallets forslag synes uoverskuelige.

Betænkningen har været udsendt til høring hos en række organisationer og institutioner.

På baggrund af de indhentede høringssvar og af økonomiske og administrative årsager stilles der med dette lovforslag ikke forslag om at ændre biblioteksafgiften til et ophavsretligt vederlag. Der er tale om revision af den eksisterende særlovgivning.

Ved fremsættelsen af forslag til lov om biblioteksafgift i marts 1982 gav kulturministeren tilsagn om at ville iværksætte et undersøgelsesarbejde vedrørende mulighederne for at indføre en afgiftsordning for grammofonplader/bånd og for kunstværkseksemplarer.

Spørgsmålene har været behandlet i 2. udvalg: Udvalget vedrørende registrering af grammofonplader/bånd i folkebibliotekerne og Udvalget vedrørende registrering af billedkunst i folkebibliotekerne. Udvalgenes konklusioner er offentliggjort i betænkning nr. 1026 »Billedkunst og fonogrammer – registrering til biblioteksafgift«.

Betænkningen indeholder bl.a. omfattende redegørelser for de nuværende aktiviteter på bibliotekerne på de respektive områder. Det fremgår heraf, at niveauet for så vidt angår både grammofonplader/bånd (fonogrammer) og billedkunst er kvantitativt stærkt svingende fra kommune til kommune. Specielt hvad angår billedkunst, er der kun få samlinger til udlån, og de fleste af samlingerne er af meget beskedent omfang.

Betænkningen indeholder desuden nøje beskrivelser af den bibliotekstekniske registrering og katalogisering af fonogrammer og billedkunst. Herunder gøres opmærksom på den manglende edb-beholdnings- og udlånsregistrering i folke- og skolebibliotekerne. Der redegøres endvidere for den registrering m.v., som sker uden for bibliotekssektoren.

Begge udvalg konstaterer, at det med meget få begrænsninger er teknisk muligt at inddrage fonogrammer og billedkunst i biblioteksafgiftsordningen.

Hvad angår fonogrammer, er det udvalgets opfattelse, at de fleste informationer, der kan blive brug for til verificering og bearbejdning ved administration af en biblioteksafgift på dette område, findes i de eksisterende databaser i Bibliotekscentralen (BASIS), Nordisk Copyright Bureau (NCB), Gramex, KODA og Danmarks Radio, og udvalget anbefaler, at der indgås aftaler, der gør det muligt at udnytte informationerne i disse baser.

På billedkunstrådet er der endnu ikke tilsvarende centrale registreringer, hverken i Bibliotekscentralen, bortset fra nogle få kunstdiasserier, eller uden for bibliotekssektoren, men der er i betænkningen redegjort for overvejelser om etablering af sådanne, og udvalget opfordrer til samarbejde mellem eventuelt kommende edb-baser på området.

Siden 1946 har danske forfattere og deres efterladte i henhold til en bestemmelse i biblioteksloven modtaget en afgift fra staten for folke- og skolebibliotekernes benyttelse af deres bøger. I 1964 blev oversætterne inddraget i ordningen, idet der blev tilvejebragt hjemmel for, at der kunne ydes legater til oversættere. Indtil en ændring af biblioteksloven i 1975 var udbetaling af afgiften til forfatterne baseret på fordeling af en given bevilling, som var fastsat svarende til en vis procentdel af statens driftstilskud til folke- og skolebibliotekerne. Ved lovændringen i 1975 gennemførtes en ordning, hvorefter der udbetaltes en pristalsreguleret afgift pr. bind, hvormed den pågældende forfatter var repræsenteret på bibliotekerne.

Bevillingen fra staten indgik til og med finansåret 1978 i Dansk Forfatterfond. Fra 1979 har bibliotekstilsynet foretaget administrationen i henhold til bekendtgørelser.

Spørgsmålet om ændringer i den dagældende biblioteksafgiftsordning blev behandlet i det udvalg, som kulturministeren nedsatte i 1972 med den opgave at foretage en undersøgelse af og stille forslag om vilkårene for produktionen, distributionen og brugen af bøger i Danmark, det såkaldte bogudvalg. Et underudvalg udsendte en rapport om biblioteksafgift i 1977, og hovedudvalget udsendte delbetænkning om samme emne 1979.

Der blev herefter udarbejdet forslag til en lov om biblioteksafgift, der trådte i kraft 1. januar 1983.

Hovedtrækkene i *den gældende ordning* er, jfr. bekendtgørelse nr. 636 af 14. december 1983 følgende:

Kredsen af berettigede. Afgiften ydes til forfattere, komponister, billedkunstnere, fotografer og andre ophavsmænd for værker i bogform. Forfattere til litterære værker, som er indspillet på lyd-bånd (lydbøger), er også berettigede. Berettigede er danske statsborgere og dansksprogede sydslesvigere. Udenlandske kan godkendes, hvis de har en særlig mere vedvarende tilknytning til Danmark (bekendtgørelsens § 1). Ret til at modtage afgift har også under visse forudsætninger efterlevende ægtefæller og børn under 21 år. I tilfælde, hvor en berettiget ophavsmand ikke efterlader sig sådanne

berettigede, kan ministeren godkende, at afgiften tilfalder en person, med hvem den pågældende har levet i ægtekabslignende forhold i mindst 5 år (bekendtgørelsens § 3).

Omfattede biblioteker. Afgift ydes for bøger og lydbøger i folkebiblioteker, folkeskolens biblioteker, Folkebibliotekernes Depotbibliotek og Søfartens Bibliotek (bekendtgørelsens § 1).

Omfattede bøger og lydbøger. Afgift ydes kun for bøger og lydbøger, der er indført i bibliotekets katalog under ophavsmandens navn, og som ikke indeholder bidrag af andre ophavsmænd i samme kategori. Afgørelsen, om en bog/lydbog/node er berettiget, er således afhængig af, hvorledes den er katalogiseret til Dansk Bogfortegnelse eller Dansk Musikfortegnelse, der danner grundlag for bibliotekernes kataloger.

I praksis betyder det, at kun værker registreret under én forfatters, én komponists, én billedkunstners navn, og som ikke indeholder bidrag fra andre forfattere, henholdsvis komponister og billedkunstnere, er berettiget til afgift. Dette gælder også flerbindsværker, der i almindelighed katalogiseres som ét samlet værk, uanset at de enkelte bind har hver sin forfatter. Afgift udløses kun, når det samlede værk har én og samme forfatter.

Afgiftsberegning. Afgiften ydes årligt med et beløb pr. udlånsenhed, hvormed den enkelte berettigede er repræsenteret i de af ordningen omfattede biblioteker.

Ved en udlånsenhed forstås den mindste samlede enhed, der registreres og udlånes særskilt. Udlånsenheden for bøger er et bind, for lydbøger en mappe/kassette med et eller flere lydbånd (bekendtgørelsens § 2, stk. 4).

Agiften beregnes på basis af et grundbeløb, der årligt pristalsreguleres og beregnes ud fra en graderingsskala, således at der udbetales en højeste sats for de første 20.000 udlånsenheder. Afgiften for de følgende 40.000 udlånsenheder beregnes på basis af halvdelen af grundbeløbet pr. udlånsenhed, for de næste 60.000 udlånsenheder beregnes afgiften på basis af $\frac{1}{3}$ af grundbeløbet pr. udlånsenhed og så fremdeles.

For at afbøde virkningerne af overgangen til den endelige, graderede afgiftsskala, der indførtes i forbindelse med vedtagelse af loven i 1982, besluttedes det at indføre den gradvist i løbet af 5 år, således at den når sit endelige leje i 1987, hvor afgiften for de første 20.000 udlånsenheder skal beregnes på basis af et grundbeløb på 3,36 kr. (pristalsreguleret) pr. udlånsenhed (Lov om biblioteksafgift § 2, stk. 2).

I finansåret 1985 fordeltes ca. 75 mill. kr. til ca. 6.850 forfattere med ca. 20 mill. udlånsenheder.

176 forfattere var repræsenteret med mere end 20.000 udlånsenheder fordelt således:

20.001– 60.000 udlånsenheder ...	134 forfattere
60.001–120.000 udlånsenheder ...	30 forfattere
120.001–200.000 udlånsenheder ...	8 forfattere
200.001–300.000 udlånsenheder ...	3 forfattere
300.001–420.000 udlånsenheder ...	1 forfatter

Administrationen. Den, der ønsker at komme i betragtning ved fordelingen af biblioteksafgiften, skal melde sig til bibliotekstilsynet, som på grundlag af tilmeldingerne udarbejder det nødvendige materiale til brug for bibliotekernes optælling af forfatternes m.fl. bindtal. Ved optællingen indgår bøger og lydbøger, der stod i bibliotekerne pr. 31. december i det år, for hvilket afgiften beregnes. På grundlag af bibliotekernes indberetninger opgør bibliotekstilsynet – i samarbejde med Datacentralen – det samlede bindtal af hver enkelt forfatter og udbetaler afgiften til de berettigede inden finansårets udgang. Hvis en forfatters samlede bindtal er under 100, udbetales afgiften ikke (bekendtgørelsens §§ 2 og 3).

Der er nedsat et biblioteksafgiftsnævn med repræsentation fra ophavsmændenes organisationer, fra kommunerne og staten, som skal have adgang til at følge afgiftsadministrationen (bekendtgørelsens § 4).

Rådighedsbeløbet fordeles til forfattere og andre, der i princippet er berettiget til biblioteksafgift, men hvor afgiften ikke udløses af tekniske årsager, f.eks. flerforfatterværker. Beløbet fordeles efter ansøgning ud fra et skøn over ansøgernes kvantitative repræsentation i bibliotekerne. Andre kriterier kan indgå. Fordelingen foretages af et udvalg, hvor Kommunernes Landsforening, Dansk Forfatterforening og Dansk Komponistforening hver indstiller et medlem og suppleant, Billedkunstnernes Forbund, Foreningen af Illustratører og Dansk Fotografisk Forening indstiller i forening et medlem og suppleant, og et medlem og suppleant udpeges af kulturministeriet. En repræsentant for undervisningsministeriet kan deltage i møderne. Bibliotekstilsynet er sekretariat. Udvalget har den endelige afgørelse vedrørende fordelingen (bekendtgørelsens §§ 5–7).

I finansåret 1985 fordeltes 498.000 kr. til 214 ansøgere. 437 ansøgere kom ikke i betragtning.

Oversætterbeløbet fordeles efter ansøgning ud fra et skøn over ansøgernes kvantitative repræsentation i bibliotekerne. Andre kriterier kan i særlige tilfælde indgå. Beløbet fordeles af et udvalg, hvor-

til Dansk Forfatterforening indstiller 2 medlemmer og suppleanter, mens kulturministeren udpeger et medlem og suppleant. En repræsentant for undervisningsministeriet kan deltage i møderne. Bibliotekstilsynet er sekretariat. Udvalget har den endelige afgørelse vedrørende fordelingen. (bekendtgørelsens §§ 8-10).

I finansåret 1985 fordeltes 1.379.005 kr. til 263 ansøgere. 85 ansøgere kom ikke i betragtning.

Lovforslaget indeholder følgende ændringer i forhold til den gældende ordning:

Det foreslås, at de omfattede biblioteker udvides med Folkebibliotekernes Indvandrerbibliotek og Statens Bibliotek og Trykkeri for Blinde, samt at det af lovtæksten fremgår, at kredsen af berettigede omfatter dansksprogede sydslesvigere.

Der foreslås etableret to nye rådighedsbeløb, et for fonogrammer og et for billedkunst.

Endelig foreslås de to eksisterende rådighedsbeløb, rådighedsbeløbet og oversætterbeløbet, forhøjet.

I princippet er alle forfattere og andre bidragydere på bogområdet omfattet af den gældende lov. Tekniske problemer i forbindelse med optællingen i bibliotekerne har imidlertid hidtil hindret, at værker med mere en én ophavsmand har kunnet udløse biblioteksafgift.

Ved en total omlægning af det eksisterende afgiftssystem og etablering af en særlig database for biblioteksafgiften byggende på oplysninger fra den bibliografiske database BASIS (drives af Biblioteksdataparterne: Kommunernes Landsforening, Bibliotekstilsynet, Kommunedata, Bibliotekscentralen, Indbindingscentralen) samt på oplysninger fra ophavsmændene vil det dog nu være teknisk muligt at inddrage bøger med til og med 3 forfattere samt i en vis udstrækning ophavsmænd til bøger med flere ophavsmænd af forskellige kategorier (f.eks. både illustratører og forfattere til billedbøger, tegneserier, billedværker). Ophavsmænd til fonogrammer, diasserier og billedkunst kan ligeledes inddrages.

En sådan løsning vil kræve en lang etableringsperiode. Der må påregnes 1-1½ år til udvikling og etablering af det datasystem, der er nødvendigt for ordningens gennemførelse. Endvidere vil planlægning og omlægning i bibliotekerne kræve mindst 1 år regnet fra et finansårs start. Ordningen ville således først kunne iværksættes fra 1. januar 1988, og afgiftsudbetalingen for 1988 ville først kunne ske i 1989.

En ordning med ensartede afgiftsregler for de nye berettigede og de allerede af afgiftsordningen

omfattede, således at der ydes afgift for de nyomfattede værker, der ved ordningens ikrafttræden står i bibliotekerne samt for deres vækst fremover, ville endvidere betyde en skønnet merudgift til vederlag på ca. 24 mill. kr. - for den altovervejende dels vedkommende til bøger med flere ophavsmænd - voksende årligt med ca. 1 mill. kr. (udover pris- og lønregulering). Hertil kommer udgifter til udvikling og etablering af datasystem samt løbende administrations- og driftsudgifter.

Den gældende afgiftsordning har en årlig udgiftsstigning til vederlag (ud over pris- og lønregulering) svarende til den årlige aktivitetsudvidelse i form af udlånsenhedernes vækst. Fra 1988 skønnes væksten årligt at udgøre ca. 3,2 mill. kr.

Ministeriet finder det nødvendigt nærmere at overveje mulighederne for en styring og begrænsning af udgifterne på længere sigt og har derfor ikke fundet det muligt nu at stille forslag om etablering af en automatisk virkende biblioteksafgift til ophavsmænd til bøger med flere ophavsmænd, fonogrammer og billedkunst. Udover de øjeblikkelige merudgifter ville det medføre en yderligere årlig vækst.

Ministeriet har imidlertid med ovenstående redegørelse ønsket at gøre folketings opmærksom på dels de problemer, den eksisterende afgiftsordning allerede medfører, dels hvad indførelsen af en automatisk virkende biblioteksafgift for nye berettigede vil medføre.

Det foreliggende ændringsforslag tilsigter som en overgangsordning at yde ophavsmænd til fonogrammer og billedkunst en vis kompensation for bibliotekernes brug af deres værker. Endvidere at forbedre fordelingsmulighederne til oversættere og de ophavsmænd på bogområdet, hvor biblioteksafgiften ikke udløses efter den gældende ordning.

Den her foreslåede løsning kan gennemføres fra 1987.

Overgangsperioden giver mulighed for drøftelser med ophavsmændenes organisationer, kommunerne m.fl. med henblik på at nå frem til en tilfredsstillende løsning på længere sigt.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

De biblioteker, der omfattes af loven, foreslås udvidet med Statens Bibliotek og Trykkeri for Blinde, der i henhold til en særlig aftale med Dansk Forfatterforening, i forvejen betaler biblioteksafgift, samt Folkebibliotekernes Indvandrerbibliotek.

Forslaget skønnes ikke at ville medføre væsentlige merudgifter.

Statens Bibliotek og Trykkeri for Blinde udbetalte i afgift for året 1984 kr. 45.000. Det forudsættes, at denne bevilling overføres til biblioteksafgiften.

Folkebibliotekernes Indvandrerbibliotek rummer kun beskedne mængder af afgiftsberettigende materialer.

Til nr. 2

Dansksprogede sydslesvigere foreslås omfattet af afgiftsloven. De er ifølge bekendtgørelse om biblioteksafgift allerede ligestillede med danske statsborgere.

Ifølge den nuværende bekendtgørelse kan ministeren for kulturelle anliggender godkende, at udenlandske statsborgere opnår ret til biblioteksafgift, hvis de har en særlig mere vedvarende tilknytning til Danmark. Ved vurderingen lægges der især vægt på, at ansøgeren har varig, fast bopæl i Danmark, skriver på dansk og udgiver sine værker først i Danmark (på danske forlag).

Til nr. 3

Efter den gældende afgiftsordning fordeles et grundbeløb på 350.000 kr. (pristalsreguleret) til ophavsmænd, der er berettigede til biblioteksafgift efter § 1, men som af tekniske årsager ikke modtager den almindelige biblioteksafgift efter § 2. Det drejer sig bl.a. om:

- forfattere til bøger med flere forfattere
- ophavsmænd til antologier
- redaktører og udgivere
- billedkunstnere og komponister, der har bidraget til bøger.

Beløbet etableredes i forbindelse med den nuværende lov og fordeles efter ansøgning. Siden lovens ikrafttræden er beløbet fordelt i portioner à følgende 3 beløbskategorier: 1.500 kr., 3.000 kr., 4.500 kr. Fordelingen sker ud fra et skøn over ansøgenes kvantitative repræsentation i bibliotekerne og foretages af et særligt udvalg, jfr. bekendtgørelsens § 7.

Ansøgermængden er voksende - fra 1984 til 1985 udgjorde væksten 55 pct. I 1984 kunne 44 pct. af ansøgerne tilgodeses, i 1985 blev kun 32 pct. af ansøgningerne imødekommet.

Den potentielle ansøgermængde skønnes at være 5-6 gange højere end de godt 650, der var ansøgere til rådighedsbeløbet 1985.

Beløbets beskedne størrelse i forhold til den potentielle ansøgerskare, og det bindtal denne re-

præsenterer i bibliotekerne samt de deraf følgende mange afslag på ansøgninger, skønnes at være årsagen til den relativt beskedne ansøgermængde.

For at råde bod herpå og for at give bedre fordelingsmuligheder tænkes rådighedsbeløbet i 1987 forhøjet med 4,5 mill. kr. til i alt 5 mill. kr.

Dette forudsætter, at ansøgningerne kan behandles maskinelt; der kan endvidere, til brug for det skøn, ud fra hvilket fordelingen fortsat forudsættes at skulle ske, blive behov for enkle punktundersøgelser i bibliotekerne.

Fordelingen forudsættes iøvrigt fortsat at ske på grundlag af ansøgninger ud fra et skøn over ansøgenes kvantitative repræsentation i bibliotekerne. I særlige tilfælde bør andre kriterier også kunne indgå ved den samlede vurdering.

Ophavsmænd, der er repræsenteret i bibliotekerne med mindre end 100 udlånsenheder, kan ikke komme i betragtning ved fordeling af rådighedsbeløbet.

Det forudsættes, at beløb kun kan tildeles personer, der er berettigede i henhold til § 1, stk. 3.

Det foreslås, at nærmere regler for administration af rådighedsbeløbet - herunder en eventuel maksimering af det beløb, der kan fordeles til den enkelte ansøger - fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med undervisningsministeren. Det kan heri bestemmes, at fordelingen af beløbet foretages af et udvalg med repræsentation af bl.a. de berørte ophavsmændsgrupper, og at udvalget træffer den endelige administrative afgørelse.

Til nr. 4

§ 3 a: På de årlige finanslove afsættes et pristalsreguleret beløb (i 1987 900.000 kr.) som rådighedssum til fordeling efter ansøgning til ophavsmænd til fonogrammer (dog ikke forfattere til litterære værker indspillet på lydband), der er repræsenteret i biblioteker, der er omfattet af loven.

Det forudsættes, at beløbet kun kan tildeles personer, der er berettigede i henhold til § 1, stk. 3.

Fordelingen forudsættes at ske ud fra et skøn over ophavsmændenes kvantitative repræsentation i bibliotekerne. I særlige tilfælde bør andre kriterier også kunne indgå ved den samlede vurdering.

Ophavsmænd, der skønnes repræsenteret med mindre end 100 udlånsenheder, kan ikke komme i betragtning ved fordelingen.

Det foreslås, at nærmere regler for administrationen af beløbet fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med undervisningsministeren. Heri kan det bestemmes, at forde-

lingen foretages af et udvalg med repræsentation af bl.a. de berørte ophavsmandsgrupper, og at udvalget træffer den endelige administrative afgørelse.

§ 3 b: På de årlige finanslove afsættes et pristalsreguleret beløb (i 1987 30.000 kr.) til vederlag til billedkunstnere, der er repræsenteret med billedkunst på diasserier samt i form af grafik, fotografier, plakater, reproduktioner og unikke værker i biblioteker, der er omfattet af loven.

Fordelingen forudsættes at ske efter ansøgning ud fra et skøn over billedkunstnernes kvantitative repræsentation i biblioteker. Eventuelt andre kriterier kan i særlige tilfælde indgå.

Det forudsættes, at beløb kun kan tildeles personer, der er berettigede i henhold til § 1, stk. 2.

Det foreslås, at nærmere regler for administrationen af beløbet fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med undervisningsministeren. Heri kan det bestemmes, at fordelingen foretages af et udvalg med repræsentation af bl.a. de berørte ophavsmandsgrupper, og at udvalget træffer den endelige administrative afgørelse.

Til nr. 5

Efter den gældende ordning fordeles et grundbeløb på 970.000 kr. (pristalsreguleret) til danske oversættere, som er repræsenteret i folke- og skolebibliotekerne.

Beløbet fordeles efter ansøgning i portioner af

varierende størrelse ud fra et skøn over ansøgernes kvantitative repræsentation i bibliotekerne. Fordelingen foretages af et særligt udvalg, jfr. bekendtgørelsen § 10.

Med den nuværende lov forøgedes bevillingen til oversætterne væsentligt fra 220.000 kr. til 970.000 kr. Der har siden lovens ikrafttræden været en stor tilgang af nye oversættere – fra 1984 til 1985 udgjorde væksten af ansøgere 37 pct.

Af denne grund og fordi oversætterbeløbet fremover også vil kunne søges af oversættere til fonogrammer forhøjes oversætterbeløbet i 1987 med 500.000 kr., således at oversætterbeløbet i alt kommer på 1.879.005 kr.

Nærmere regler for fordelingen fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med undervisningsministeren. Det kan heri bestemmes, at fordelingen foretages efter ansøgning af et særligt udvalg, at udvalget træffer den endelige administrative afgørelse, og at der ved vurderingen lægges vægt på ansøgernes kvantitative repræsentation i bibliotekerne.

Til nr. 6

Den gældende § 9 er en revisionsbestemmelse, der foreslås ophævet.

Til § 2

Loven foreslås at træde i kraft den 1. januar 1987, således at beløbene forfalder til udbetaling i 1987.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser

Udgifter vedrørende biblioteksafgiften er opført under finanslovens § 21.02.05. Tilskud til folkebiblioteksformål. 51.05. Biblioteksafgift.

Lovforslaget skønnes i alt at medføre merudgifter på 6.680.000 kr. i henhold til nedenstående:

<i>Rådighedsbeløb 1. år og årligt fremefter</i>	<i>Kr.</i>
Fonogrammer	900.000
Billedkunst inkl. diasserier med billedkunst	30.000
Det eksisterende rådighedsbeløb	4.500.000
Oversætterbeløb	500.000

Administration og drift

Etablering af maskinel bearbejdelse af ansøgninger (1. år)	Kr. 500.000
Løbende administration og drift inkl. personale	250.000

Personaleforbruget til administration forventes at blive 0,75 årsværk.

Bemærkninger:

Etableringsudgifterne vil kun påløbe det første år (1987).